

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa P. C.
przeciwko Publicznemu Gimnazjum w S.
o ustalenie istnienia stosunku pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 czerwca 2014 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w G.
z dnia 20 marca 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. postanowieniem z dnia 20 marca 2014 r. oddalił zażalenie i odrzucił skargę kasacyjną powoda P. C. od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 14 stycznia 2014 r.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 20 marca 2014 r. Sąd Okręgowy wyjaśnił, że postanowieniem z dnia 14 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy odrzucił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 16 lipca 2013 r. i oddalił wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

W dniu 23 stycznia 2014 r. pełnomocnik powoda otrzymał odpis postanowienia z dnia 14 stycznia 2014 r. wraz z uzasadnieniem, a dnia 17 marca

2014 r. wniósł od skargę kasacyjną, zaskarżając to postanowienie w części odrzucającej apelację.

Sąd Okręgowy przypomniał, że zgodnie z treścią art. 398¹ § 1 k.p.c. od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Zdaniem Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie zapadło wprawdzie postanowienie lecz nie mieści się ono w kategorii postanowień opisanych w cytowanym przepisie, stąd brak jest podstaw do nadania biegu skardze kasacyjnej. Sąd Okręgowy wydał bowiem postanowienie odrzucające apelację w sprawie, w której przysługuje prawo do wniesienia zażalenia do Sądu Najwyższego, zgodnie z brzmieniem art. 394¹ § 2⁴ k.p.c. Jednakże termin na jego wniesienie jest tygodniowy i liczy się od doręczenia postanowienia. Bezsporne jest natomiast, że pełnomocnik powoda postanowienie z uzasadnieniem odebrał w dniu 23 stycznia 2014 r., stąd termin do wniesienia zażalenia upłynął dla niego w dniu 30 stycznia 2014 r. Gdyby więc nawet, wbrew treści skargi kasacyjnej, Sąd Okręgowy potraktował ją jako zażalenie, także podlegałaby ona odrzuceniu z uwagi na wniesienie po ustawowym terminie.

Powód wniósł do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w G. z dnia 20 marca 2014 r., zaskarżając je w części co do pkt II, dotyczącego odrzucenia skargi kasacyjnej powoda z dnia 17 marca 2014 r.

Zaskarżonemu postępowaniu żalący się zarzucił naruszenie art. 398¹ § 1 k.p.c. przez jego błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie polegające na bezzasadnym przyjęciu, że wymieniony przepis wyklucza wniesienie skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu drugiej instancji o odrzuceniu apelacji powoda.

Wskazując na powyższy zarzut, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i skierowanie skargi kasacyjnej do rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy.

W opinii autora zażalenia, nie można zgodzić się z poglądem Sądu Okręgowego, gdyż jest on wynikiem błędnej interpretacji przepisu art. 398¹ § 1 k.p.c.

oraz, jak to określił, „jego nadinterpretacji subiektywnej (art. 398¹ § 1 k.p.c.) dokonanej przez Sąd Okręgowy”.

Zdaniem wnoszącego zażalenie, gdyby w istocie było tak, że przepis „art. 394¹ § 2⁴ k.p.c.” był wyłączną podstawą do wniesienia środka zaskarżenia od postanowienia Sądu Okręgowego (jako środka drugiej instancji) do Sądu Najwyższego - to taka możliwość nie zostałaby ponownie zapisana przez ustawodawcę w art. 398¹ § 1 k.p.c. Zamieszczenie w treści art. 398¹ § 1 k.p.c. zapisu przesądzającego o tym, że „od wydanego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka może wnieść skargę kasacyjną” – oznacza, że prawo wniesienia skargi kasacyjnej od postanowienia o odrzuceniu apelacji przysługuje na podstawie powołanego przepisu, niezależnie od przepisu „art. 394¹ § 2⁴ k.p.c.”

Żalący się zauważył ponadto, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia użył określenia „w niniejszej sprawie zapadło wprawdzie postanowienie, lecz nie mieści się ono w kategorii postanowień opisanych w cytowanym przepisie” i skomentował to słowami - „cokolwiek takie stwierdzenie oznacza”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest oczywiście bezzasadne, w związku z czym nie zasługuje na uwzględnienie.

Istota niniejszego sporu sprowadza się do pytania o dopuszczalność skargi kasacyjnej na postanowienie sądu drugiej instancji, mocą którego odrzucono apelację.

Zgodnie z treścią art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku (postanowienia co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym – art. 519¹ § 1 k.p.c.) lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Postanowienie o odrzuceniu apelacji jest niewątpliwie kończącym postępowanie w sprawie, albowiem zamyka ono drogę do merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji. Rzecz jednak w tym, że art. 398¹ § 1 k.p.c. posługuje się terminem „kończących postępowanie w sprawie” tylko w odniesieniu do wymienionych w tym przepisie dwóch rodzajów postanowień sądu drugiej instancji, a mianowicie postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu oraz umorzenia postępowania. W drugiej z wymienionych kategorii orzeczeń, jakimi są postanowienia o odrzuceniu pozwu lub umorzeniu postępowania, zwrot „kończących postępowanie w sprawie” oznacza zaś, że skarga kasacyjna może być wniesiona tylko w razie umorzenia postanowieniem całego postępowania.

W konsekwencji takiego ograniczenia katalogu orzeczeń zaskarżalnych skargą kasacyjną tenże nadzwyczajny środek zaskarżenia (podobnie jak jego wcześniejszy odpowiednik w postaci kasacji) nie przysługuje od wszelkich innych - poza wyraźnie wymienionymi w komentowanym przepisie - postanowień sądu drugiej instancji, nawet jeśli mają one charakter kończących postępowanie w sprawie, w tym także postanowień o odrzuceniu apelacji.

Możliwość zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu apelacji nie jest więc objęta zakresem przedmiotowym art. 398¹ § 1 k.p.c., odnoszącego się do skargi kasacyjnej, lecz zakresem art. 394¹ § 2 k.p.c. znajdującego się w rozdziale poświęconym zażaleniu, stanowiącym, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Jednak, jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, wniesienie pisma określonego jako skarga kasacyjna z przekroczeniem terminu na wniesienie zażalenia do Sądu Najwyższego od postanowienia odrzucającego apelację, uniemożliwia potraktowanie tego pisma jako zażalenia, co zresztą, jak wynika z argumentacji pełnomocnika powoda, nie było jego intencją. W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 20 marca 2014 r. odrzucającego skargę kasacyjną, podtrzymuje on bowiem pogląd, jakoby z brzmienia art. art. 398¹ § 1 k.p.c. wynikało, że na jego podstawie przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej od postanowienia o

odrzuconiu apelacji. Sądowi Okręgowemu żalący się zarzucił „nadinterpretację subiektywną”, a także zakwestionował jego pogląd, poprzez komentarz „cokolwiek takie stwierdzenia oznacza”. Nie wiadomo właściwie czemu miał służyć taki rodzaj dyskredytacji opinii wyrażonej przez Sąd Okręgowy, tym bardziej, że opinia ta była zgodna nie tylko z literalnym brzmieniem przepisu, ale także z przyjętą i utrwaloną wykładnią, gdyż autor zażalenia nie przedstawił żadnych argumentów na uzasadnienie swojego twierdzenia.

Na marginesie Sąd Najwyższy zauważa również, że wnoszący zażalenie uparcie powołuje w jego treści (zresztą za Sądem Okręgowym) nieistniejący przepis art. 394¹ § 2⁴ k.p.c. O ile w przypadku Sądu Okręgowego można domniemywać czysto techniczną pomyłkę, gdzie w istocie miał być powołany art. 394¹ § 2 k.p.c., a błąd pojawił się jednorazowo, to zupełnie niezrozumiałe jest dlaczego na niewystępujący w rzeczywistości artykuł powołuje się konsekwentnie autor zażalenia.

Mając na względzie niezaskarżalność skargą kasacyjną postanowienia o odrzuconiu apelacji, z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono zatem jak w sentencji.